

Către: Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal

Copie: Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-Ministru

Nr. 16/19-AP din 25 aprilie 2019

Ref.: Aviz consultativ la proiectul de Decizie- cadru privind stabilirea condițiilor minime necesare pentru autorizarea accesului la sistemele informaționale ce conțin date cu caracter personal sau a conectării la platforma de interoperabilitate a operatorilor naționali

Stimați Domni, Stimate Doamne,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) adresează cele mai înalte considerațiuni și urmare examinării proiectului de decizie-cadru privind stabilirea condițiilor minime necesare pentru autorizarea accesului la sistemele informaționale ce conțin date cu caracter personal sau a conectării la platforma de interoperabilitate a operatorilor naționali (în continuare decizia-cadru), comunică următoarele.

EBA Moldova a examinat minuțios proiectul decizie-cadru elaborat de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (CNPDCP), apreciind că acest document este un act regulator prin intermediul căruia se intenționează instituirea unei noi proceduri de autorizare a accesului la sistemele informaționale ce conțin date cu caracter personal sau a conectării la platforma de interoperabilitate a operatorilor naționali.

În același context remitem anexat propunerile privind îmbunătățirea proiectului de decizie, astfel încât, instituirea acestui mecanism să fie unul eficient și benefic mediului de afaceri. Totodată, comunicăm despre deschiderea EBA Moldova în organizarea după caz a unei ședințe tehnice pentru a discuta mai detaliat propunerile respective care să ducă la îmbunătățirea proiectului de act normativ.

Anexă: 6 file.

Cu deosebită considerație,

Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European

**Propuneri la proiectul Deciziei - cadru
privind stabilirea condițiilor minime necesare pentru autorizarea accesului la
sistemele informaționale ce conțin date cu caracter personal sau a
conectării la platforma de interoperabilitate a operatorilor naționali**

Nr.	Domeniul de intervenție	Propuneri
1.		<p>EBA Moldova nu a putut identifica nota informativă la acest proiect de act normativ cu indicarea informației prevăzute în art. 30 din <i>Legea nr. 100 din 22.12.2017 privind actele normative</i>. Constatăm că neîncluderea acestui element important duce la lipsa de înțelegere corespunzătoare a necesității acestui proiect de act normativ și în special a impactului de reglementare asupra mediului de afaceri din punct de vedere a resurselor administrative și financiare.</p>
2.	Domeniu de aplicare	<p>Considerăm că domeniul de aplicare a proiectului deciziei-cadru este extrem de larg, or, prima situației prevăzută în titlul deciziei se referă la accesul la sistemele informaționale – noțiune care este definită de art. 3 din <i>Legea nr. 142/2018</i> ca fiind orice bază de date, bancă de date, registru automatizat, platformă web, portal informațional, interfață de schimb de date, punct de acces și/sau cabinet virtual individual, atât ale furnizorului de date, cât și ale consumatorului de date, participanți la schimbul de date, care prelucrează, furnizează și distribuie informații. Acest fapt ar însemna că odată cu eventuala intrare în vigoare a deciziei, va fi necesar de a autoriza accesul la oricare cabinet personal, pagină web, soft sau aplicație, registru de stat sau sistem de evidență indiferent de faptul dacă informația este prelucrată manual sau în format electronic.</p>
3.		<p>Nu este clar domeniul de aplicare și obiectul de reglementare a proiectului deciziei-cadru, cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Efectul de reglementare se răsfrânge asupra sistemelor informaționale de drept public sau de drept privat dar și în special asupra datelor cu caracter personal stocate în resursele deschise publicului (portalul instanțelor de judecată, datele despre fondatori) sau și celor private (registre proprii ale întreprinderilor); - Cine sunt subiecții de drept în raport cu care vor fi opozabile cerințele acestei decizii: în privința întreprinderilor, persoanelor fizice sau juridice, de drept public sau privat.
4.	Tipul sistemelor informaționale	<p>Proiectul deciziei-cadru nu stabilește tipul sistemelor informaționale – manual sau automatizat la care se referă procedura de autorizare a setului de date, inclusiv a tipului de acces oferit: fizic sau electronic (on-line) la sistemele informaționale, din motiv că prevederile <i>Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal</i> se referă atât la datele cu caracter personal prelucrate manual cât și automatizat.</p>
5.		<p>În corespundere cu spiritul deciziei-cadru dar și a prevederilor art. 20 alin. (1) lit. a) din <i>Legea nr. 133/2011</i>, considerăm că trebuie supuse autorizării</p>

		operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal (setul de date) și nu autorizat accesul la sistemele informaționale.
6.	Aplicabilitatea proiectului	Proiectul deciziei-cadru aparent stabilește cerințe pentru obținerea autorizației de a accesa sisteme informaționale, însă în practică proiectul actului normativ instituie măsuri organizatorice și tehnice necesare pentru prelucrarea datelor cu caracter personal.
7.		Nu este descrisă aplicabilitatea acestor norme în raport cu cadrul juridic din domeniul datelor deschise și reutilizării informațiilor din sectorul public.
8.		Proiectul deciziei-cadru nu relevă coroborarea acestor norme cu regimul juridic de acces la informații, inclusiv libertatea de exprimare jurnalistică, artistică, literară, științifică etc., pentru a putea desprinde dacă în aceste cazuri va fi nevoie de obținerea unei astfel de autorizări.
9.	Notificarea	<p>Reieșind din faptul că la moment CNPDCP înregistrează și autorizează operatorii de date și sistemele de evidență în care sunt sau se intenționează prelucrarea de date cu caracter personal, acest registru fiind instituit prin Hotărârea Guvernului nr. 883/2011 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al sistemului informațional automatizat „Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal” și reglementat de Hotărârea Guvernului nr. 296/2012 privind aprobarea Regulamentului Registrului de evidență a operatorilor de date cu caracter personal, dar și de capitolul V din Legea nr. 133/2011, propunem ca prevederile proiectului deciziei-cadru să fie amplasat în arealul de reglementare a prevederilor art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2011, potrivit căroră, CNPDCP poate stabili situații în care notificarea nu este necesară sau situații în care notificarea se poate efectua într-o formă simplificată, având în vedere că setul de date care urmează a fi autorizat de CNPDCP nu va afecta drepturile subiecților de date, pe motiv că:</p> <p>a) Scopul pentru care vor fi prelucrate datele se referă la îndeplinirea unor obligații legale prevăzute de Legea nr. 308 din 22.12.2017 privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, iar operațiunile realizate în raport cu aceste date conform art. 36 alin (2) din Legea nr. 308/2017 sunt activități care se încadrează în activitatea specificată la art. 2 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 133/2011 – ca fiind acțiuni de prevenirea infracțiunilor de spălare a banilor și finanțării terorismului, sau sunt activități ce vor fi legate de obligația operatorului stabilită la art. 4 alin. (1) lit. d) – de a prelucra date exacte și dacă este necesar actualizate, or, operatorul de date le va colecta direct de la subiectul datelor înaintea accesării acestora în sistemele informaționale în scopul verificării autenticității acestora.</p> <p>b) Volumul categoriilor de date cu caracter personal autorizate (setului de date) vor viza doar categoria obișnuită a datelor și se va referi doar la categoriile de date strict necesare raporturilor juridice, corespunzător principiului minimizării datelor cu caracter personal;</p> <p>c) În calitate de categorii de subiecți de date vizați de prelucrare se vor regăsi doar clienții operatorilor de date cu caracter personal, a căror prelucrare se vor efectua în corespundere cu prevederile art. 5 alin. (5) din Legea nr.133/2011;</p> <p>d) În calitate de destinatari ai acestor date vor fi doar operatorii autorizați sau entitățile ce desfășoară activități prevăzute la art. 2 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 133/2011.</p>

		<p>e) Perioada de stocare a acestor date se va limita doar la perioada necesară executării raporturilor juridice încheiate; În completarea măsurilor enunțate, vor servi și instituirea pe intern a funcției responsabilului cu protecția datelor cu caracter personal și a controalelor sistematice efectuate pentru a verifica corespundere prelucrării acestor date cu caracter personal. În cele din urmă, apreciem această soluție ca una cea mai eficientă și posibilă a fi realizată reieșind din limitele legale prevăzute de cadrul special enunțat, procedură și perioadă necesară de adoptare a actelor normative, dar și de resursele financiare și administrative necesare realizării acestor sarcini, or, la moment, operatorii de date cu caracter personal vizați, dispun de acces la registrele de stat în care sunt consemnate date cu caracter personal și care sunt gestionate de către Agenția Servicii Publice. Așadar, prelucrarea de date fiind realizată exclusiv în temeiul consimțământului subiecților de date fapt ce se consideră a fi o măsură neconformă principiilor și tendințelor din domeniul protecției datelor cu caracter personal dar și a implementării cadrului legal din domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului care sunt aplicabile încă de la finele anului 2017, iar pentru a căror neexecutare corespunzătoare, fiind prevăzute sancțiuni de până la 5 000 000 000 de euro.</p>
10.	Titlului deciziei-cadru	<p>În ceea ce ține de titlul deciziei-cadru nu este clară la care din aceste 2 situații se referă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obținerea accesului la sisteme informaționale în care se conțin date cu caracter personal, sau - la platforma de interoperabilitate de către operatorii naționali. <p>Așadar, nu a fost posibil de stabilit de ce în primul caz se poate oferi acces la sistemele informaționale la orice operator de date cu caracter personal iar în al doilea caz se oferă acces la platforma de interoperabilitate doar operatorilor <u>naționali</u>, deși art. 11 alin. (2) din <i>Legea nr. 142/2018 privind schimbul de date și platforma de interoperabilitate</i> stabilește explicit că - conectarea la platforma de interoperabilitate a participanților care dețin sisteme informaționale ale altor state are loc doar cu autorizarea prealabilă de către autoritatea competentă și de către CNPDCP pentru setul de date solicitat. În completarea ideii se reține și faptul că proiectul deciziei cadru nu prevede specificarea noțiunii de operator național, sau o bună parte din membrii EBA Moldova sunt agenți economici cu capital străin.</p>
11.		<p>Recomandăm excluderea din titlul deciziei inclusiv din domeniul de reglementare pe tot textul deciziei-cadru autorizarea „conectării la platforma de interoperabilitate”, or, autorizarea ar trebui să se refere la schimbul de date – care este definit de art. 3 din <i>Legea nr. 142/2018 ca - punere la dispoziție a datelor de către furnizori de date și consum al datelor de către consumatori de date sau transmitere a datelor dintr-un sistem informațional către un alt sistem informațional, în baza unor cereri individuale pentru schimb de date, cu sau fără adaptarea datelor, prin intermediul platformei de interoperabilitate și nu în raport cu conectarea la platforma de interoperabilitate care este definită ca - sistem informațional destinat asigurării schimbului de date între sistemele informaționale deținute de participanții la schimbul de date. În susținerea acestei recomandări servesc prevederile art. 6 alin. (3) din aceeași lege, potrivit căreia - participanții publici sunt obligați să efectueze schimbul</i></p>

		de date prin intermediul platformei de interoperabilitate și să asigure condițiile tehnice necesare realizării schimbului de date.
12.		Reieșind din cele expuse la pct. 9, propunem substituirea titlului deciziei-cadru cu textul „Decizie privind categoriile de operatori și categoriile de situații în care notificarea se va efectua în formă simplificată”
13.	Clauza de instituire	Conform cerințelor tehnicii legislative, propunem substituirea textului clauzei de instituire cu textul: „În temeiul prevederilor art. 21 alin. (1) lit. g) și art. 23 alin. (6) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal”.
14.	Pct. 1 din decizia - cadru	<p>Propunem substituirea pct. 1 din dispozitivul deciziei-cadru cu textul: „A stabili categoriile de operatori și categoriile de situații (examinat cumulativ) în care notificarea se va efectua în formă simplificată:</p> <p>Categoriile de operatori:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) băncile specificate în Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor; 2) unitățile de schimb valutar (altele decât băncile); 3) societățile de registru, societățile de investiții, Depozitarul central unic, operatorii de piață, operatorii de sistem, asigurătorii (reasigurătorii), intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări persoane juridice, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, fondurile nestatale de pensii, organizațiile de microfinanțare, asociațiile de economii și împrumut, asociațiile centrale ale asociațiilor de economii și împrumut; 4) organizatorii jocurilor de noroc; 5) agenții imobiliari; 6) persoanele fizice și juridice care practică activități cu metale prețioase și pietre prețioase; 7) avocații, notarii și alți liber-profesioniști, în perioada participării, în numele clientului, la orice tranzacție financiară și imobiliară sau în perioada acordării asistenței pentru planificarea ori efectuarea tranzacțiilor pentru client ce țin, în ambele cazuri, de vânzarea-cumpărarea imobilelor, donația bunurilor, gestionarea mijloacelor financiare, valorilor mobiliare și altor bunuri ale clientului, deschiderea și gestionarea conturilor bancare, crearea și gestionarea persoanelor juridice, gestionarea bunurilor aflate în administrare fiduciară, precum și de procurarea și vânzarea acestora; 8) locatorii persoane juridice care practică activitate de întreprinzător și transmit, în condițiile contractului de leasing, locatarilor, la solicitarea acestora, pentru o anumită perioadă, dreptul de posesiune și/sau de folosință asupra unui bun ai cărui proprietari sunt, cu sau fără transmiterea dreptului de proprietate asupra bunului la expirarea contractului; 9) societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică; 10) furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016; 11) entitățile de audit, persoanele juridice și întreprinderile individuale care prestează servicii de contabilitate; 12) alte persoane fizice și juridice care comercializează bunuri în sumă de cel puțin 200000 de lei sau echivalentul acesteia numai în cazul în care plățile sunt efectuate în numerar, indiferent dacă tranzacția este efectuată printr-o operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea legătură între ele.

	<p>13) Instituțiile publice și autoritățile publice, inclusiv autorităților administrative autonome, autorităților administrative centrale subordonate Guvernului și structurilor organizaționale din sfera lor de competență (autorităților administrative din subordine, inclusiv serviciilor publice desconcentrate și celor aflate în subordine, precum și instituțiilor publice în care ministerul, Cancelaria de Stat sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator), precum și persoanelor juridice de drept privat care, în numele autorităților și instituțiilor publice, gestionează sau dețin sisteme informaționale de stat.</p> <p>14) persoanele juridice de drept privat, inclusiv notarii, executorii judecătorești, registratorii, avocații, administratorii autorizați, experții judiciari, interpreții și traducătorii, mediatorii și alte persoane autorizate potrivit legislației în vigoare, în măsura în care acestea dețin sisteme informaționale, dispun de date ce prezintă interes pentru autoritățile și instituțiile publice sau pentru alte persoane fizice și persoane juridice de drept privat și își manifestă disponibilitatea și intenția de a participa la schimbul de date, precum și persoanelor fizice în condițiile în care acestea sunt consumatori de date.</p> <p>Categoriile de situații:</p> <p>1) în cadrul realizării activităților de combaterea spălării banilor și finanțării terorismului prevăzute expres de cadrul normativ;</p> <p>2) verificării și actualizării datelor cu caracter personal conform procedurilor interne.”</p>
15.	<p>În contextul propunerii de a exclude cerințele stabilite la pct. 1 din dispozitiv, menționăm că cerințele descrise se găsesc în formularul cererii aprobate la anexa nr. 1 din proiectul deciziei-cadru, cu excepția:</p> <p>Pct. 3) – în scopul realizării cerințelor stabilite la pct. 3, este absolut necesar ca furnizorul de informații (spre exemplu ASP) din baza de date din care se consumă date cu caracter personal, să ofere o funcționalitate tehnică care să cuprindă auditul accesărilor efectuate de către utilizatorii autorizați ai operatorilor de date, pentru a putea efectua verificările și controlul de rigoare privitor la scopul și temeiul legal, or, la moment, sectorul privat consumă informații din registre de stat prin intermediul soluțiilor web, care nu permit în mod obiectiv și adecvat de a duce o evidență strictă a acestor accesări. Într-o altă ordine de idei, pentru ca persoana responsabilă cu protecția datelor să fie în stare de a cunoaște exact numărul și tipul accesărilor realizate de către utilizatorii autorizați (care în unele cazuri sunt câte 70 - 100 de utilizatori în cazul băncilor). Această funcționalitate este absolut necesară pentru a putea efectua un control efectiv a propriilor utilizatori, care din anumite motive, ar putea să nu includă toate accesările în registrele manuale sau electronice ținute de către aceștia, mai mult, corespunderea ținerii acestor registre ar fi imposibilă de realizat atât timp cât nu va exista o informație autentică din partea furnizorului de informații privitor la accesările realizate.</p> <p>Pct. 6) – având în vedere numărul impunător de subiecți care ar putea consuma informații din registre, informarea semestrială a CNPDCP chiar și în cazul în care nu au fost identificate încălcări ar fi o sarcină ineficientă și chiar depășită, inclusiv din punct de vedere a resurselor administrative ale CNPDCP, care vor recepționa mii de note informative standard în care se va consemna asupra lipsei faptului încălcării constatate. În cele din urmă, propunem ca</p>

		<p>textul acestei propoziții să fie inclus în textul deciziei-cadru conform textului regulator prevăzut la art. 12 alin. (4) din Legea privind schimbul de date și interoperabilitate - Autoritatea competentă, furnizorii de date și consumatorii de date sânt obligați să notifice CNPDCP despre cazurile de utilizare ilegală a datelor cu caracter personal imediat sau cel târziu în termen de 72 de ore din momentul depistării lor.</p> <p>Suplimentar la cerința de informare a CNPDCP despre rezultatele controlului intern prevăzută în alin. 6), pct. 1, considerăm că frecvența controlului intern nu corespunde celor mai bune practici de efectuare a auditurilor interne, standardele internaționale recomandate (ISO/IEC) și standardele industriale (Banca Națională, CNPF, etc.) care prevede că “auditarea cadrului intern aferent TIC este proporțională cu natura, amploarea și complexitatea riscurilor inerente modelului de afaceri, activităților desfășurate și profilului de risc”.</p> <p>În același context, având în vedere că la moment există un risc de abordare formală a controalelor interne precum și a verificărilor efectuate asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal, odată ce se constată o lipsă de auditori interni calificați propunem includerea unei cerințe privitor la externalizarea sarcinilor responsabilului cu protecția datelor cu caracter personal, în conformitate cu pct. 17 din Hotărârea Guvernului nr. 1123/2010 și art. 42 din proiectul de lege nr. 422/2019 și pct. 37 din Regulamentul General privind Protecția Datelor n3. 679.</p>
16.	Modul de depunere a cererii/notificării	<p>Propunem revizuirea/aprecierea modului automatizat sau manual de depunere a cererii/notificării privitor la prelucrarea de date, or, având în vedere cele propuse supra, operatorii de date cu caracter personal ar putea utiliza formularele tipizate existente generate de Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal, fiind necesar prin proiectul dat de decizie de specificat care dintre rubricile existente este necesar de a fi completat în mod obligatoriu pentru a putea depune notificarea corespunzătoare, în temeiul căreia, CNPDCP să înregistreze și să autorizeze sistemul de evidență vizat. Aceeași recomandare se referă și la proiectele de acte de decizii propuse spre consultare, or, Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal deja deține aceste tipuri de decizie.</p>
17.	Anexa 1	<p>În ceea ce ține de prezența ștampilei din anexa 1 a proiectului de Decizie, ținem să menționăm că în conformitate cu prevederile <i>Legii №845-XII din 3 ianuarie 1992 privind antreprenorialul și întreprinderile</i>, cu modificările ulterioare întreprinderile și întreprinzătorii nu sânt obligați să dețină și să aplice ștampila proprie pe înscrisuri de orice natură. Astfel, propunem să fie exclusă cerința de utilizare a ștampilei ca fiind redundantă</p>
18.	Pct. 7, anexa 1	<p>Mai mult ca atât, la pct. 7 din anexa 1, propunem să fie exclusă referința la obligațiunile de serviciu, reieșind din considerentul că pct. 17-19 al HG 1123/2010 sunt enunțate obligațiile persoanei responsabile de politica de securitate a datelor cu caracter personal, obligațiunile incluse și în proiectul de lege privind protecția datelor cu caracter personal aprobat în prima lectură a Parlamentului (art. 42-44).</p>